

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩ –
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ & ΕΥΘΥΝΗ

1. Ανθρώπινα Δικαιώματα

«Η οικογένεια δεν έχει αριθμητική, είναι απλώς μοναδική!»
Ένα πρόγραμμα για την οικογενειακή πολυμορφία

5^ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Σχολικό έτος 2023-2024

Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων

ΣΧΟΛΕΙΟ	5ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ	ΤΜΗΜΑ 1ο, 2ο και 3ο	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ: 2023 - 2024
Θεματική	Ενδιαφέρονται και Ενεργώ - Κοινωνική Συνείδηση & Ευθύνη	Υποθεματική	Ανθρώπινα Δικαιώματα
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ	Νηπιαγωγείο		
Τίτλος	«Η οικογένεια δεν έχει αριθμητική, είναι απλώς μοναδική!» Ένα πρόγραμμα για την οικογενειακή πολυμορφία		
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	[Α1] Δεξιότητες μάθησης 21ου αιώνα - 4Cs (συνεργασία, κριτική σκέψη, επικοινωνία, δημιουργικότητα) [Β1] Δεξιότητες της κοινωνικής ζωής (κοινωνικές δεξιότητες, ενσυναίσθηση και ευαισθησία)		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	- Δικαιώματα του Παιδιού - Αλληλοσεβασμός - Διαφορετικότητα - Αντιμέτωπιση διακρίσεων - Κοινωνική ευαισθησία		

Εργαστήριο	
Τίτλος Εργαστηρίου: «Η μονα-δική μου οικογένεια»	
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	
• Να «ξανασυστηθούν» οι μαθητές με κριτήριο το οικογενειακό τους πλαίσιο. • Να προκληθεί το ενδιαφέρον των μαθητών σχετικά με τη διαφορετική δομή άλλων οικογενειών εκτός από τη δική τους. • Να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των οικογενειών των συμμαθητών τους. • Να εκφράσουν αντιλήψεις, συναισθήματα, ιδέες για την έννοια της «οικογένειας». • Να έρθουν σε επαφή με όψεις της οικογενειακής πολυμορφίας μέσω παραμυθιού.	
Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)	
• ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΠΡΙΝ ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ: Ο εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να ζωγραφίσουν την οικογένειά τους σε μία κόλλα Α4, δίνοντας ένα πρότυπο. Οι μαθητές κάνουν τη ζωγραφιά τους στο σπίτι και τη φέρνουν στην τάξη την πρώτη ημέρα του προγράμματος. • Στο πρώτο εργαστήριο, ο εκπαιδευτικός έχει αναρτήσει σε διάφορα σημεία της τάξης καρτελάκια με αριθμούς που αφορούν στο πλήθος των μελών μιας οικογένειας (πχ. καρτελάκια με αριθμούς από το 2 έως το 10). Κάθε μαθητής με τη ζωγραφιά της οικογένειάς του στα χέρια, ανάλογα με το πλήθος των μελών που εικονίζονται σε αυτήν, κατευθύνεται στον χώρο με το αντίστοιχο καρτελάκι. • Οι μαθητές αυτόματα δημιουργούν μικρότερες ή μεγαλύτερες ομάδες, ανάλογα με το πλήθος των μελών της οικογένειάς τους. Τους ζητείται να παρουσιάσουν την οικογένειά τους στην ομάδα τους με τη βοήθεια της ζωγραφιάς τους. Ο εκπαιδευτικός φροντίζει να διαχειριστεί κατάλληλα τις περιπτώσεις των παιδιών εκείνων που τυχόν θα μείνουν μόνα τους σε κάποιο καρτελάκι. Στο τέλος της δραστηριότητας, οι μαθητές αναρτούν τις ζωγραφιές τους σε συγκεκριμένο χώρο κάτω από το σχετικό καρτελάκι. • Στην ολομέλεια της τάξης, οι μαθητές καλούνται να σχολιάσουν τις ομοιότητες και τις διαφορές που παρατηρούν στις οικογένειες των συμμαθητών τους, όπως αυτές εικονίζονται στις ζωγραφιές τους. • Ο εκπαιδευτικός καλεί τους μαθητές σε μια δραστηριότητα καταιγισμού ιδεών (brainstorming) με θέμα «Τι είναι Οικογένεια» με στόχο την ανίχνευση των πρότερων ιδεών και αντιλήψεων των μαθητών. Η δραστηριότητα μπορεί να υλοποιηθεί στον συμβατικό πίνακα της τάξης, σε χαρτί του μέτρου ή σε υπολογιστή με τη βοήθεια κάποιου διαδικτυακού εργαλείου εννοιολογικής χαρτογράφησης (π.χ. Bubbl.us). Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να διατηρηθεί το προϊόν που θα προκύψει είτε με μία φωτογραφία/screenshot είτε ως φυσικό υλικό (σε χαρτί), για μεταγενέστερη χρήση. • Ακολουθεί συζήτηση με αφορμή τις ιδέες των μαθητών και γίνεται μία προσπάθεια πρώτης οργάνωσής τους σε κατηγορίες (συναισθήματα, αντιλήψεις κ.ά.). • Ο εκπαιδευτικός προβάλλει στην τάξη το διαδραστικό ψηφιακό παραμύθι «Η μονα-δική μου οικογένεια» της Ι. Μανάφη (άδεια Creative Commons). Όλοι μαζί συζητούν για τις οικογένειες των ζώων που πρωταγωνιστούν στο παραμύθι. • Ο εκπαιδευτικός μπορεί προαιρετικά να υλοποιήσει κάποιες από τις δραστηριότητες που συνοδεύουν το παραμύθι.	

Εκπαιδευτικό Υλικό 1ου Εργαστηρίου / Συνδέσεις / Βιβλιογραφία

Ζωγραφιά των μαθητών με θέμα «Η οικογένειά μου»

Καρτελάκι με αριθμό (ενδεικτικό παράδειγμα)

Ψηφιακό παραμύθι «Η μονα-δική μου οικογένεια»

Δραστηριότητα brainstorming «Τι είναι Οικογένεια» στο [Bubbl.us](https://www.bubbl.us/) (ενδεικτικό παράδειγμα)

<http://play.byethost8.com/elfi/?i=1>

Εργαστήριο	
Τίτλος «Πες μας, Πιγκούνε!» - Συζητάμε για την πυρηνική οικογένεια (1+1=2)	
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	
• Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21ου αιώνα - 4Cs (συνεργασία, κριτική σκέψη, δημιουργικότητα και επικοινωνία). • Να γνωρίσουν τον τύπο της πυρηνικής οικογένειας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. • Να δώσουν λύσεις σε προβληματική κατάσταση μιας πυρηνικής οικογένειας με δημοκρατικό τρόπο (οικογενειακό συμβούλιο). • Να κατανοήσουν ότι τα μέλη μιας πυρηνικής οικογένειας αντιμετωπίζουν δυσκολίες, αλλά βιώνουν και όμορφες στιγμές.	
Δραστηριότητες – (ενδεικτικές) (3 διδ. ώρες)	
• Με αφορμή το παραμύθι που διαβάστηκε στο 1ο Εργαστήριο, ο εκπαιδευτικός υποδέχεται τους μαθητές με το εύρημα ότι ένας από τους ήρωες του παραμυθιού, ο πιγκούνος, τους στέλνει χαιρετισμούς με μια αναμνηστική κάρτα για την Παγκόσμια Ημέρα Γονέων, στην οποία είναι «τιμώμενα πρόσωπα» ο ίδιος και η οικογένειά του! • Προκειμένου να κατανοήσουν οι μαθητές γιατί η οικογένεια του πιγκούνου είναι οι πρωταγωνιστές αυτής της Ημέρας, ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει ένα σύντομο πληροφοριακό κείμενο για τον πιγκούνο, που αντλεί από τους Πόρους του προαναφερόμενου παραμυθιού, ή/και προβάλλει κάποιο σχετικό βίντεο (π.χ. αποσπάσματα από το βίντεο με τίτλο «Πιγκούνου» από τη συλλογή εκπαιδευτικών ντοκιμαντέρ της Disney «Ο μαγικός κόσμος των ζώων», 2009). • Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια για τη δομή της οικογένειας του πιγκούνου και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Η συζήτηση οδηγεί στον ορισμό της πυρηνικής οικογένειας. • Οι μαθητές χωρίζονται σε τετραμελείς ομάδες προσομοιώνοντας σε κάθε ομάδα μία πυρηνική οικογένεια με δύο γονείς και δύο παιδιά. Οι ρόλοι μοιράζονται στην ομάδα με τη συνεργασία και τη συμφωνία όλων των μελών της. • Ο εκπαιδευτικός μοιράζει σε κάθε «τετραμελή οικογένεια» μια κάρτα με μία προβληματική κατάσταση που απαιτεί λύση. Τα μέλη της «οικογένειας» κάνουν «οικογενειακό συμβούλιο» για να βρουν εναλλακτικές λύσεις στο πρόβλημά τους. Παράλληλα συμπληρώνουν ένα φύλλο εργασίας καταγράφοντας τις λύσεις που έχουν σκεφτεί. • Κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια τις δικές της λύσεις, ενώ ο εκπαιδευτικός καταγράφει λέξεις-κλειδιά των προτάσεων των μαθητών με τη βοήθεια του διαδικτυακού εργαλείου AnswerGarden, στη λειτουργία του ως «Καταιγισμού ιδεών», δημιουργώντας ένα συννεφώλεξο, στο οποίο αναδεικνύονται εναργώς οι επικρατέστερες λύσεις που πρότειναν οι μαθητές. • Γίνεται συζήτηση στην ολομέλεια των μαθητών για τις δυσκολίες που μπορεί να συναντήσει μια πυρηνική οικογένεια στη λειτουργία της, αλλά και για τις όμορφες στιγμές που μπορούν να έχουν τα μέλη της. Καταγράφονται οι ιδέες των μαθητών σε έναν λευκοπίνακα Google Jamboard με χαρτάκια διαφορετικού χρώματος για τις θετικές και αρνητικές αναφορές των μαθητών. • Οι μαθητές καλούνται να δημιουργήσουν ένα ατομικό εικαστικό έργο με θέμα «Πώς νιώθει ο πιγκούνος στην οικογένειά του;». Προτεινόμενες ιδέες είναι η ζωγραφική σε χαρτί, το κολάζ, η ζωγραφική στον υπολογιστή, η δημιουργία συννεφώλεξου σε σχήμα πιγκούνου (εργαλείο WordArt).	

Εκπαιδευτικό Υλικό 2ου Εργαστηρίου / Συνδέσεις / Βιβλιογραφία

Αναμνηστική κάρτα της οικογένειας των πγκουίνων

Πληροφορίες για τον πγκουίνο (από το παραμύθι «Η μονα-δική μου οικογένεια»)

Προβληματική κατάσταση που αντιμετωπίζει μία πυρηνική οικογένεια

Φύλλο Καταγραφής λύσεων, ένα για κάθε «ομάδα πυρηνικής οικογένειας»

Ομάδα: Ημερομηνία:

Γράψτε όσες περισσότερες λύσεις μπορείτε για το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η οικογένειά σας;

Αρνητικά – Θετικά της πυρηνικής οικογένειας στο [Google Jamboard](#)

Εργαστήριο	
Τίτλος «Πες μας, λύκε!» - Συζητάμε για την εκτεταμένη οικογένεια (1+1=11)	
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	
• Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21ου αιώνα (4Cs). • Να γνωρίσουν τον τύπο της εκτεταμένης οικογένειας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. • Να δώσουν λύσεις σε προβληματική κατάσταση μιας εκτεταμένης οικογένειας με δημοκρατικό τρόπο (οικογενειακό συμβούλιο). • Να κατανοήσουν ότι τα μέλη μιας εκτεταμένης οικογένειας αντιμετωπίζουν δυσκολίες, αλλά βιώνουν και όμορφες στιγμές.	
Δραστηριότητες – (ενδεικτικές) 3 διδ. ώρες	
• Στην έναρξη του 3ου Εργαστηρίου, ο εκπαιδευτικός συνεχίζοντας το εύρημα με τους ήρωες του παραμυθιού, ανακοινώνει στους μαθητές ότι ο λύκος τους στέλνει χαιρετισμούς με μία αναμνηστική κάρτα για την Παγκόσμια Ημέρα Ηλικιωμένων, στην οποία είναι «τιμώμενα πρόσωπα» οι γιαγιάδες του και οι παππούδες του. • Προκειμένου να κατανοήσουν οι μαθητές γιατί η οικογένεια του λύκου είναι οι πρωταγωνιστές αυτής της Ημέρας, ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει ένα σύντομο πληροφοριακό κείμενο για τον λύκο από τους Πόρους του παραμυθιού ή πληροφοριακό υλικό από την ιστοσελίδα του Αρκτούρου ή/και προβάλλει κάποιο σχετικό βίντεο (π.χ. αποσπάσματα από το βίντεο με τίτλο «Λύκοι» από τη συλλογή εκπαιδευτικών ντοκιμαντέρ της Disney «Ο μαγικός κόσμος των ζώων», 2009). • Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια για τη δομή της οικογένειας του λύκου και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Η συζήτηση οδηγεί στον ορισμό της εκτεταμένης οικογένειας. • Οι μαθητές χωρίζονται σε εξαμελείς ομάδες προσομοιώνοντας σε κάθε ομάδα μία εκτεταμένη οικογένεια με γονείς, παιδιά και παππούδες σε όποια αναλογία επιθυμούν. Οι ρόλοι μοιράζονται στην ομάδα με τη συνεργασία και συμφωνία όλων των μελών της. • Ο εκπαιδευτικός μοιράζει σε κάθε «εξαμελή οικογένεια» μια κάρτα με μία προβληματική κατάσταση που απαιτεί λύση. Τα μέλη της «οικογένειας» κάνουν «οικογενειακό συμβούλιο» για να βρουν εναλλακτικές λύσεις στο πρόβλημά τους. Παράλληλα συμπληρώνουν ένα φύλλο εργασίας καταγράφοντας τις λύσεις που έχουν σκεφτεί. • Κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια τις δικές της λύσεις, ενώ ο εκπαιδευτικός καταγράφει λέξεις-κλειδιά των προτάσεων των μαθητών με τη βοήθεια του διαδικτυακού εργαλείου AnswerGarden, στη λειτουργία του ως «Καταιγισμού ιδεών», δημιουργώντας ένα συννεφώλεξο, στο οποίο αναδεικνύονται εναργώς οι επικρατέστερες λύσεις που πρότειναν οι μαθητές. • Γίνεται συζήτηση στην ολομέλεια των μαθητών για τις δυσκολίες που μπορεί να συναντήσει μια εκτεταμένη οικογένεια στη λειτουργία της, αλλά και για τις όμορφες στιγμές που μπορούν να έχουν τα μέλη της. Καταγράφονται οι ιδέες των μαθητών σε έναν λευκοπίνακα Google Jamboard με χαρτάκια διαφορετικού χρώματος για τις θετικές και αρνητικές αναφορές των μαθητών. • Οι μαθητές καλούνται να δημιουργήσουν ένα ατομικό εικαστικό έργο με θέμα «Πώς νιώθει ο λύκος στην οικογένειά του;». Προτεινόμενες ιδέες είναι η ζωγραφική σε χαρτί, το κολάζ, η ζωγραφική στον υπολογιστή, η δημιουργία συννεφώλεξου σε σχήμα λύκου (εργαλείο WordArt).	

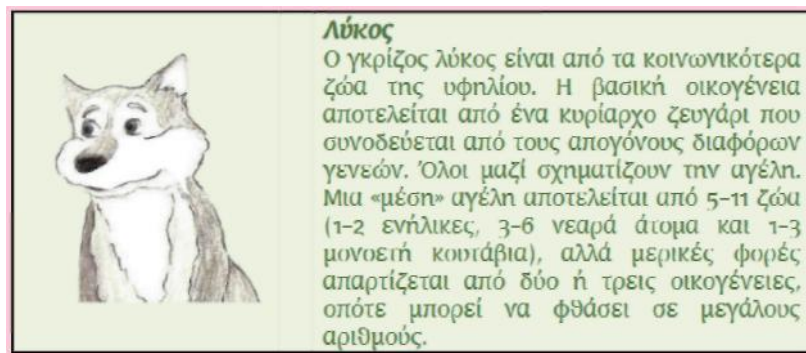

Εκπαιδευτικό Υλικό 3ου Εργαστηρίου / Συνδέσεις / Βιβλιογραφία

Αναμνηστική κάρτα της οικογένειας των λύκων

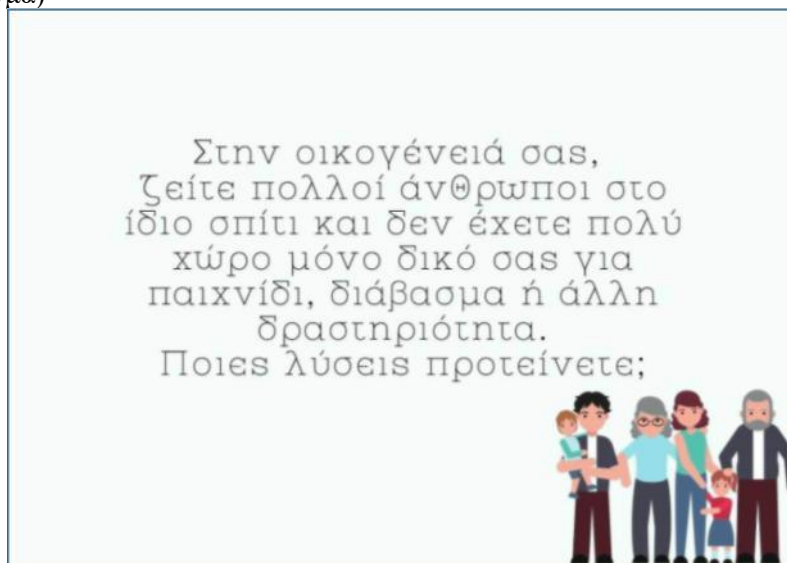

Πληροφορίες για τον λύκο (από το παραμύθι «Η μονα-δική μου οικογένεια»)

Προβληματική κατάσταση που αντιμετωπίζει μια εκτεταμένη οικογένεια

(ενδεικτικό παράδειγμα)

Φύλλο Καταγραφής λύσεων, ένα για κάθε «ομάδα εκτεταμένης οικογένειας»

Ομάδα:

Ημερομηνία:

Γράψτε όσες περισσότερες λύσεις μπορείτε για το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η οικογένειά σας;

Αρνητικά – Θετικά της εκτεταμένης οικογένειας στο Google Jamboard

Η εκτεταμένη οικογένεια

Αρνητικά

Μερικές φορές κινούν πολλή φασαρία άνοι μαζί!

Θετικά

Πάντα υπάρχει κάποιος στο σπίτι και έτσι δε φοβάμαι ποτέ!

Εργαστήριο	
Τίτλος «Πες μας, καγκουρό!» - Συζητάμε για τη μονογονεϊκή οικογένεια (1+1=1)	
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	
• Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21ου αιώνα (4Cs). • Να γνωρίσουν τον τύπο της μονογονεϊκής οικογένειας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. • Να δώσουν λύσεις σε προβληματική κατάσταση μιας μονογονεϊκής οικογένειας με δημοκρατικό τρόπο (οικογενειακό συμβούλιο). • Να κατανοήσουν ότι τα μέλη μιας μονογονεϊκής οικογένειας αντιμετωπίζουν δυσκολίες, αλλά βιώνουν και όμορφες στιγμές.	
Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)	
• Στην έναρξη του 4ου Εργαστηρίου, ο εκπαιδευτικός ανακοινώνει στους μαθητές ότι ένας ακόμα ήρωας του παραμυθιού, το καγκουρό, τους στέλνει χαιρετισμούς με μία αναμνηστική κάρτα για την Παγκόσμια Ημέρα της Μητέρας, στην οποία «τιμώμενα πρόσωπα» είναι το ίδιο και η μητέρα του. • Προκειμένου να κατανοήσουν οι μαθητές γιατί η οικογένεια του καγκουρό είναι οι πρωταγωνιστές αυτής της Ημέρας, ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει ένα σύντομο πληροφοριακό κείμενο για το καγκουρό από τους Πόρους του παραμυθιού ή/και προβάλλει κάποιο σχετικό βίντεο (π.χ. αποσπάσματα από το βίντεο με τίτλο «Καγκουρό» από τη συλλογή εκπαιδευτικών ντοκιμαντέρ της Disney «Ο μαγικός κόσμος των ζώων», 2009). • Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια για τη δομή της οικογένειας του καγκουρό και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Η συζήτηση οδηγεί στον ορισμό της μονογονεϊκής οικογένειας. • Οι μαθητές χωρίζονται σε διμελείς ή τριμελείς ομάδες προσομοιώνοντας σε κάθε ομάδα μία μονογονεϊκή οικογένεια με έναν γονέα (μητέρα ή πατέρα) και ένα ή δύο παιδιά. Οι ρόλοι μοιράζονται στην ομάδα με τη συνεργασία και συμφωνία όλων των μελών της. Ο εκπαιδευτικός μοιράζει σε κάθε «οικογένεια» μια κάρτα με μία προβληματική κατάσταση που απαιτεί λύση. Τα μέλη της «οικογένειας» κάνουν «οικογενειακό συμβούλιο» για να βρουν εναλλακτικές λύσεις στο πρόβλημά τους. Παράλληλα συμπληρώνουν ένα φύλλο εργασίας καταγράφοντας τις λύσεις που έχουν σκεφτεί. • Κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια τις δικές της λύσεις, ενώ ο εκπαιδευτικός καταγράφει λέξεις-κλειδιά των προτάσεων των μαθητών με τη βοήθεια του διαδικτυακού εργαλείου AnswerGarden, στη λειτουργία του ως «Καταιγισμού ιδεών», δημιουργώντας ένα συννεφώλεξο, στο οποίο αναδεικνύονται εναργώς οι επικρατέστερες λύσεις που πρότειναν οι μαθητές. • Γίνεται συζήτηση στην ολομέλεια των μαθητών για τις δυσκολίες που μπορεί να συναντήσει μια μονογονεϊκή οικογένεια στη λειτουργία της, αλλά και για τις όμορφες στιγμές που μπορούν να έχουν τα μέλη της. Καταγράφονται οι ιδέες των μαθητών σε έναν λευκοπίνακα Google Jamboard με χαρτάκια διαφορετικού χρώματος για τις θετικές και αρνητικές αναφορές των μαθητών. • Οι μαθητές καλούνται να δημιουργήσουν ένα ατομικό εικαστικό έργο με θέμα «Πώς νιώθει το καγκουρό στην οικογένειά του;». Προτεινόμενες ιδέες είναι η ζωγραφική σε χαρτί, το κολάζ, η ζωγραφική στον υπολογιστή, η δημιουργία συννεφώλεξου σε σχήμα καγκουρό (εργαλείο <u>WordArt</u>).	

Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις /Βιβλιογραφία

Αναμνηστική κάρτα της οικογένειας του καγκουρό (ενδεικτικό παράδειγμα)

Πληροφορίες για το καγκουρό (από το παραμύθι «Η μονα-δική μου οικογένεια»)

Καγκουρό

Τα καγκουρό ονομάζονται μαρσιποφόρα εξαιτίας ενός σάκου, του μάρσιπου, που έχουν στην κοιλιά τους και μέσα στον οποίο τα μικρά τους ζουν και θηλάζουν τους πρώτους μήνες της ζωής τους. Όταν γεννηθούν, η μητέρα γλείφει το τρίχωμα της κοιλιάς της και ανοίγει ένα δρόμο ως τον σάκο, ώστε τα μικρά να μπορούν εύκολα να τον βρουν. Η μητέρα είναι πολύ συνδεδεμένη με το μικρό της, και το μικρό καγκουρό, όπως και πολλά άλλα ζώα, όταν φτάσει η στιγμή της ενηλικίωσης, δυσκολεύεται να το συνειδητοποιήσει και συχνά, αν και πολύ ανεπτυγμένο σωματικά, προσπαθεί να μπει στον μάρσιπο της μητέρας του.

Προβληματική κατάσταση που αντιμετωπίζει μια μονογονεϊκή οικογένεια
(ενδεικτικό παράδειγμα)

Φύλλο Καταγραφής λύσεων, ένα για κάθε «ομάδα μονογονεϊκής οικογένειας»
(ενδεικτικό παράδειγμα)

Ομάδα:

Ημερομηνία:

Γράψτε όσες περισσότερες λύσεις μπορείτε για το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η οικογένειά σας;

Αρνητικά – Θετικά της μονογονεϊκής οικογένειας στο Google Jamboard
(ενδεικτικό παράδειγμα)

Η μονογονεϊκή οικογένεια

Αρνητικά

Όταν λείπει η μαμά/ο μπαμπάς, δεν έχω κάποιον άλλον να με φροντίζει.

Θετικά

Η μαμά/ο μπαμπάς περνάει όλο τον ελεύθερο χρόνο της/του μαζί μου.

Εργαστήριο	
Τίτλος «Πες μας, κούκε!» - Συζητάμε για τη θετή οικογένεια (1+1=3)	
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	
• Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21ου αιώνα (4Cs). • Να γνωρίσουν τον τύπο της θετής οικογένειας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. • Να δώσουν λύσεις σε προβληματική κατάσταση μιας θετής οικογένειας με δημοκρατικό τρόπο (οικογενειακό συμβούλιο). • Να κατανοήσουν ότι τα μέλη μιας θετής οικογένειας αντιμετωπίζουν δυσκολίες, αλλά βιώνουν και όμορφες στιγμές.	
Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)	
• Στην έναρξη του 5ου Εργαστηρίου, ο εκπαιδευτικός ανακοινώνει στους μαθητές ότι ένας άλλος ήρωας του παραμυθιού, ο κούκος, τους στέλνει χαιρετισμούς με μία αναμνηστική κάρτα για την Παγκόσμια Ημέρα Υιοθεσίας, στην οποία φωτογραφίζονται ο κούκος και η οικογένειά του. • Προκειμένου να κατανοήσουν οι μαθητές γιατί η οικογένεια του κούκου είναι οι πρωταγωνιστές αυτής της Ημέρας, ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει ένα σύντομο πληροφοριακό κείμενο για τον κούκο από τους Πόρους του παραμυθιού ή/και προβάλλει κάποιο σχετικό βίντεο (π.χ. απόσπασμα από το βίντεο του BBC Earth με τίτλο “Cuckoo Hijacks Warbler Nest”, που παρουσιάζει τον θηλυκό κούκο να αφήνει το αυγό του σε ξένη φωλιά). • Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια για τη δομή της οικογένειας του κούκου και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Η συζήτηση οδηγεί στον ορισμό της θετής οικογένειας. • Οι μαθητές χωρίζονται σε τετραμελείς ομάδες προσομοιώνοντας σε κάθε ομάδα μία θετή οικογένεια με δύο γονείς και δύο παιδιά, εκ των οποίων το ένα είναι υιοθετημένο. Οι ρόλοι μοιράζονται στην ομάδα με τη συνεργασία και συμφωνία όλων των μελών της. • Ο εκπαιδευτικός μοιράζει σε κάθε «οικογένεια» μια κάρτα με μία προβληματική κατάσταση που απαιτεί λύση. Τα μέλη της «οικογένειας» κάνουν «οικογενειακό συμβούλιο» για να βρουν εναλλακτικές λύσεις στο πρόβλημά τους. Παράλληλα συμπληρώνουν ένα φύλλο εργασίας καταγράφοντας τις λύσεις που έχουν σκεφτεί. • Κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια τις δικές της λύσεις, ενώ ο εκπαιδευτικός καταγράφει λέξεις-κλειδιά των προτάσεων των μαθητών με τη βοήθεια του διαδικτυακού εργαλείου AnswerGarden, στη λειτουργία του ως «Καταιγισμού ιδεών», δημιουργώντας ένα συννεφώλεξο, στο οποίο αναδεικνύονται εναργώς οι επικρατέστερες λύσεις που πρότειναν οι μαθητές. • Γίνεται συζήτηση στην ολομέλεια των μαθητών για τις δυσκολίες που μπορεί να συναντήσει μια θετή οικογένεια στη λειτουργία της, αλλά και για τις όμορφες στιγμές που μπορούν να έχουν τα μέλη της. Καταγράφονται οι ιδέες των μαθητών σε έναν λευκοπίνακα Google Jamboard με χαρτάκια διαφορετικού χρώματος για τις θετικές και αρνητικές αναφορές των μαθητών. • Οι μαθητές καλούνται να δημιουργήσουν ένα ατομικό εικαστικό έργο με θέμα «Πώς νιώθει ο κούκος στην οικογένειά του;». Προτεινόμενες ιδέες είναι η ζωγραφική σε χαρτί, το κολάζ, η ζωγραφική στον υπολογιστή, η δημιουργία συννεφώλεξου σε σχήμα πτηνού (εργαλείο WordArt).	

Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις /Βιβλιογραφία

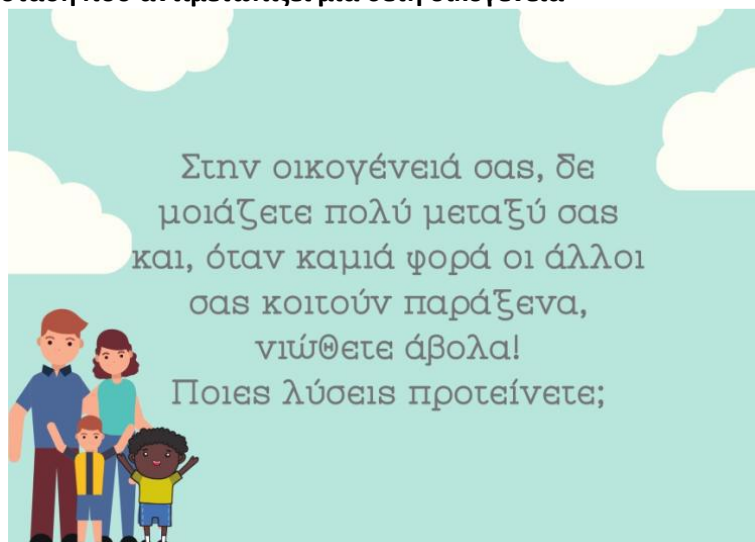
Αναμνηστική κάρτα της οικογένειας του κούκου (ενδεικτικό παράδειγμα)

Πληροφορίες για τον κούκο (από το παραμύθι «Η μονα-δική μου οικογένεια»)

	Κούκος Ο κούκος είναι ευρύτατα γνωστός για το φαινόμενο του αναπαραγωγικού παρασιτισμού, δηλαδή γεννάει τα αυγά του στις φωλιές άλλων πουλιών βρίσκοντας την κατάλληλη στιγμή και απορρίπτοντας από την κάθε φωλιά αντίστοιχο αριθμό αυγών του ιδιοκτήτη (συνήθως 1 αυγό ανά φωλιά, σπάνια 2). Κατόπιν απομακρύνεται γρήγορα, με την όλη διαδικασία να διαρκεί περίπου 10 δευτερόλεπτα. Ένα θηλυκό μπορεί να επισκεφθεί μέχρι και 25 φωλιές κατά τη διάρκεια της περιόδου αναπαραγωγής. Οι θηλυκοί κούκοι επιλέγουν φωλιές πτηνών με αυγά παρόμοια με τα δικά τους, στο χρώμα, το μέγεθος και το σχήμα, ώστε να ελαχιστοποιείται η πιθανότητα απόρριψης του δικού τους αυγού.

Προβληματική κατάσταση που αντιμετωπίζει μια θετή οικογένεια

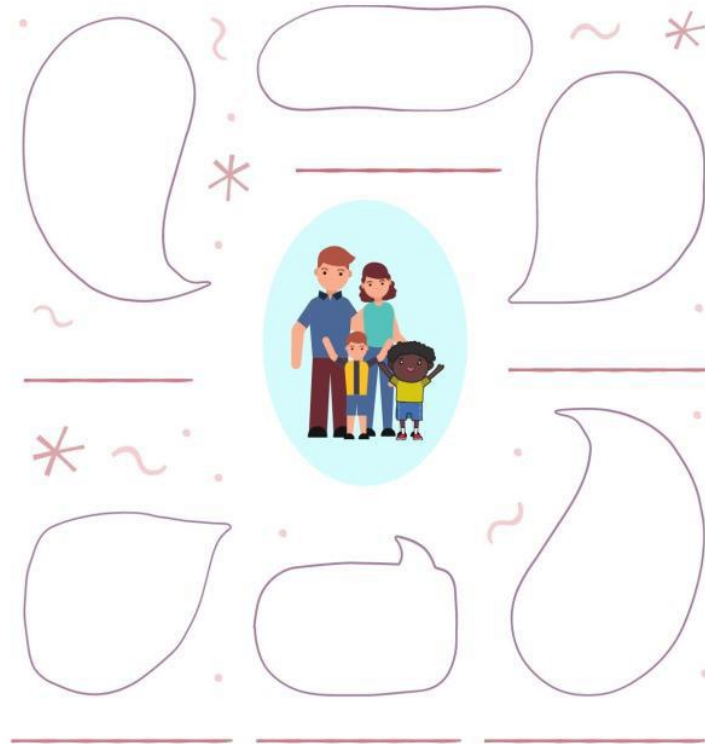

Φύλλο Καταγραφής λύσεων, ένα για κάθε «ομάδα θετής οικογένειας»
(ενδεικτικό παράδειγμα)

Ομάδα:

Ημερομηνία:

Γράψτε όσες περισσότερες λύσεις μπορείτε για το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η οικογένειά σας;

Αρνητικά – Θετικά της θετής οικογένειας στο Google Jamboard
(ενδεικτικό παράδειγμα)

Εργαστήριο	
Τίτλος «Πες μας, χελωνάκι!» - Συζητάμε για τα ορφανά παιδιά (1+1=0)	
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	
• Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21ου αιώνα (4Cs). • Να συζητήσουν για τα παιδιά χωρίς οικογένεια (ορφανά, ασυνόδευτα προσφυγόπουλα). • Να δώσουν λύσεις σε προβληματική κατάσταση παιδιών χωρίς οικογένεια με δημοκρατικό τρόπο (οικογενειακό συμβούλιο). • Να κατανοήσουν ότι τα παιδιά χωρίς οικογένεια αντιμετωπίζουν δυσκολίες, αλλά μπορούν να βιώσουν και όμορφες στιγμές.	
Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)	
☐ Στην έναρξη του 6ου Εργαστηρίου, ο εκπαιδευτικός ανακοινώνει στους μαθητές ότι ένας ακόμα ήρωας του παραμυθιού, το χελωνάκι, τους στέλνει χαιρετισμούς με μία αναμνηστική κάρτα για την Παγκόσμια Ημέρα Ορφανών, στην οποία απεικονίζονται το ίδιο και τα αδέρφια του. ☐ Προκειμένου να κατανοήσουν οι μαθητές γιατί τα χελωνάκια είναι οι πρωταγωνιστές αυτής της Ημέρας, ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει ένα σύντομο πληροφοριακό κείμενο για το χελωνάκι, που αντλεί από τους Πόρους του παραμυθιού, ή/και προβάλλει κάποιο σχετικό βίντεο (π.χ. αποσπάσματα από το βίντεο με τίτλο «Χελώνες» από τη συλλογή εκπαιδευτικών ντοκιμαντέρ της Disney «Ο μαγικός κόσμος των ζώων», 2009). ☐ Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια για τα χελωνάκια που στερούνται τους γονείς τους από τη γέννησή τους. Η συζήτηση οδηγεί στα ορφανά παιδιά και στα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα που ζουν στην πατρίδα μας. ☐ Οι μαθητές χωρίζονται σε τριμελείς ή τετραμελείς ομάδες προσομοιώνοντας σε κάθε ομάδα μία οικογένεια με τρία ή τέσσερα παιδιά χωρίς γονείς. ☐ Ο εκπαιδευτικός μοιράζει σε κάθε «οικογένεια» μια κάρτα με μία προβληματική κατάσταση που απαιτεί λύση. Τα μέλη της «οικογένειας» κάνουν «οικογενειακό συμβούλιο» για να βρουν εναλλακτικές λύσεις στο πρόβλημά τους. Παράλληλα συμπληρώνουν ένα φύλλο εργασίας καταγράφοντας τις λύσεις που έχουν σκεφτεί. ☐ Κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια τις δικές της λύσεις, ενώ ο εκπαιδευτικός καταγράφει λέξεις-κλειδιά των προτάσεων των μαθητών με τη βοήθεια του διαδικτυακού εργαλείου AnswerGarden, στη λειτουργία του ως «Καταιγισμού ιδεών», δημιουργώντας ένα συννεφόλεξο, στο οποίο αναδεικνύονται εναργώς οι επικρατέστερες λύσεις που πρότειναν οι μαθητές. ☐ Γίνεται συζήτηση στην ολομέλεια των μαθητών για τις δυσκολίες που μπορούν να συναντήσουν τα ορφανά παιδιά, αλλά και για τις όμορφες στιγμές που μπορούν να έχουν μαζί. Καταγράφονται οι ιδέες των μαθητών σε έναν λευκοπίνακα Google Jamboard με χαρτάκια διαφορετικού χρώματος για τις θετικές και αρνητικές αναφορές των μαθητών. ☐ Οι μαθητές καλούνται να δημιουργήσουν ένα ατομικό εικαστικό έργο με θέμα «Πώς νιώθουν τα μικρά ασυνόδευτα προσφυγόπουλα στον καταυλισμό όπου ζουν;». Προτεινόμενες ιδέες είναι η ζωγραφική σε χαρτί, το κολάζ, η ζωγραφική στον υπολογιστή, η δημιουργία συννεφόλεξο σε σχήμα μικρού παιδιού (εργαλείο WordArt).	
Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις /Βιβλιογραφία	

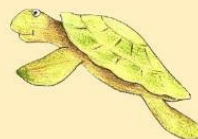
Αναμνηστική κάρτα της μικρής χελώνας (ενδεικτικό παράδειγμα)

Πληροφορίες για το χελωνάκι (από το παραμύθι «Η μονα-δική μου οικογένεια»)

Χελώνα

Οι χελώνες *caretta caretta* σπάνια βγαίνουν στην ξηρά, μόνο κατά τις σύντομες επισκέψεις των θηλυκών για την κατασκευή φωλιών και την απόθεση των αυγών τους. Τα αυγά θάβονται στην παραλία, κοντά στο νερό, ώστε τα χελωνάκια να μπορούν να επιστρέψουν στη θάλασσα. Μετά από επώαση περίπου 80 ημερών, τα χελωνάκια σκάβουν την άμμο για να φτάσουν στην επιφάνεια, κυρίως τη νύχτα, για να ξεφύγουν από τους θηρευτές και να μην τραυματιστούν από τις υψηλές θερμοκρασίες της άμμου. Μπαίνουν στη θάλασσα έχοντας ως οδηγό την αντανάκλαση του φεγγαριού στην επιφάνεια του νερού. Η διαδικασία αυτή είναι πολύ επίπονη για τα μικρά χελωνάκια που μπορεί να χάσουν μέχρι και το 20% του σωματικού τους βάρους λόγω της εξάτμισης του νερού, κατά τη διαδρομή από τη φωλιά μέχρι τη θάλασσα, και στη συνέχεια θα κολυμπήσουν για περίπου 20 ώρες μέχρι να φτάσουν στα ανοιχτά.

Προβληματική κατάσταση που αντιμετωπίζουν τα ορφανά παιδιά (ενδεικτικό παράδειγμα)

Φύλλο Καταγραφής λύσεων, ένα για κάθε «ομάδα ορφανών παιδιών»
(ενδεικτικό παράδειγμα)

Ομάδα:

Ημερομηνία:

Γράψτε όσες περισσότερες λύσεις μπορείτε για το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η οικογένειά σας;

Αρνητικά – Θετικά της ζωής των ορφανών παιδιών στο Google Jamboard
(ενδεικτικό παράδειγμα)

Αρνητικά

Δεν έχω κανέναν να του πω τα μυστικά μου.

Παιδιά χωρίς οικογένεια

Θετικά

Κάθε μέρα γίνομαι και πιο δυνατός/ή.

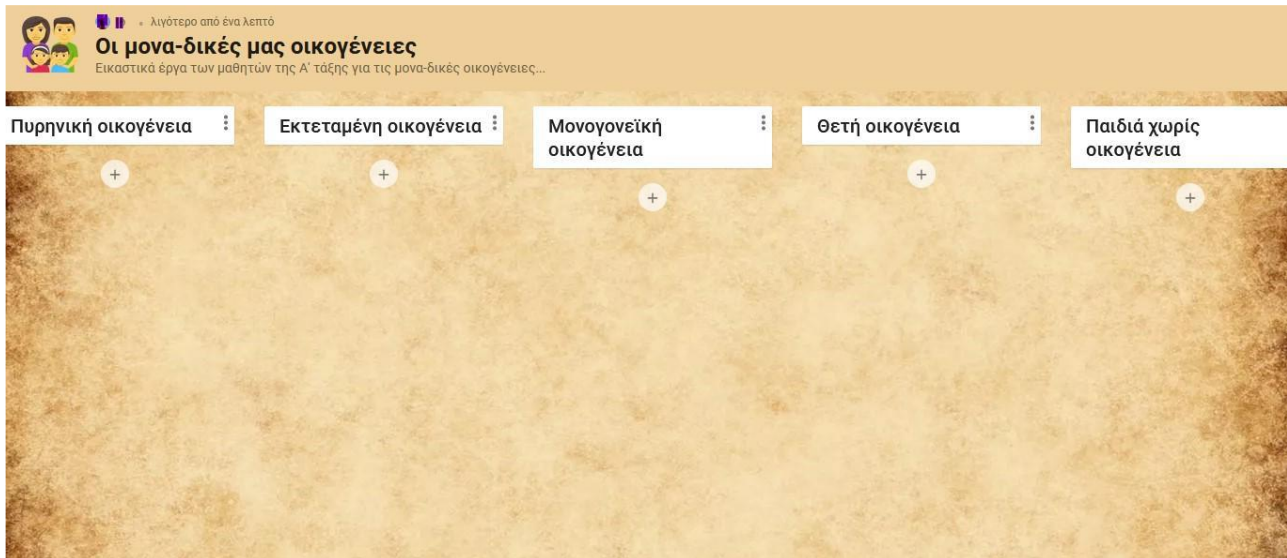

Εργαστήριο	
Τίτλος «Οι μονα-δικές μας οικογένειες» - Αξιολόγηση & Διάχυση δράσεων	
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	
• Να καλλιεργηθεί η ενσυναίσθηση των μαθητών ώστε να κατανοούν πώς αισθάνονται άλλα άτομα που ανήκουν σε διαφορετικές οικογένειες. • Να συνειδητοποιήσουν ότι απέκτησαν νέες γνώσεις για τους διαφορετικούς τύπους οικογένειας. • Να καλλιεργήσουν μεταγνωστικές δεξιότητες.	
Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)	
• Ο εκπαιδευτικός, με τη βοήθεια του διαδικτυακού εργαλείου Padlet, δημιουργεί έναν ψηφιακό τοίχο χωρισμένο σε πέντε στήλες, όσοι και οι τύποι οικογενειών που μελέτησαν οι μαθητές (πυρηνική, εκτεταμένη, μονογονεϊκή, θετή και ορφανά παιδιά). Στη συνέχεια, αναρτά τα ατομικά εικαστικά έργα που παρήγαγαν οι μαθητές σε κάθε Εργαστήριο, αφού τα ψηφιοποιήσει, εάν δεν είναι ήδη ψηφιακά. Η συλλογή έργων που θα δημιουργηθεί, μπορεί να διαμοιραστεί μέσω ενός συνδέσμου (link) στους γονείς των μαθητών ή και σε άλλες τάξεις του σχολείου προκειμένου να αποτελέσουν έναυσμα για συζήτηση. • Οι μαθητές χωρίζονται σε πενταμελείς ομάδες. Κάθε μαθητής στην ομάδα του αναλαμβάνει να ζωγραφίσει έναν διαφορετικό τύπο οικογένειας από τις πέντε που μελέτησαν (πυρηνική, εκτεταμένη, μονογονεϊκή, θετή, ορφανά παιδιά), με βάση ένα κοινό πρότυπο. Η ζωγραφιά θα έχει ένα σπιτάκι, στο οποίο κατοικεί η οικογένεια που εκπροσωπεί ο μαθητής, ενώ ο ίδιος καλείται να γράψει α) μέσα στο σπιτάκι, λέξεις που εκφράζουν το πώς αισθάνονται τα μέλη μέσα στην οικογένειά τους, και β) έξω από το σπιτάκι, λέξεις που εκφράζουν το πώς αισθάνονται τα μέλη για τις γειτονικές οικογένειες, που εκπροσωπούν οι συμμαθητές του στην ίδια ομάδα. Στο τέλος της δραστηριότητας, τα έργα αναρτώνται σε κατάλληλο χώρο της τάξης ή του σχολείου σε ομάδες έργων, σαν μικρές «γειτονιές», αντίστοιχες με τις ομάδες των μαθητών. Μετά την ανάρτηση των έργων, οι μαθητές συζητούν για το πώς νιώθουν τα μέλη διαφορετικών οικογενειών σε κάθε «γειτονιά». • Ζητείται από τους μαθητές να συμπληρώσουν ατομικά ένα Φύλλο Αξιολόγησης για τους διαφορετικούς τύπους οικογένειας που γνώρισαν στα Εργαστήρια. • Επαναλαμβάνεται η δραστηριότητα ιδεοκαταιγισμού (brainstorming) του 1ου Εργαστηρίου με θέμα «Τι είναι Οικογένεια» για να διαπιστωθούν οι αλλαγές που συντελέστηκαν στους μαθητές σε επίπεδο γνώσεων, αντιλήψεων, συναισθημάτων. Ο εκπαιδευτικός προβάλλει συγκριτικά και την εικόνα από τον αρχικό ιδεοκαταιγισμό και καλεί τους μαθητές να παρατηρήσουν τις διαφορές στις γνώσεις και τις ιδέες τους, με στόχο να καλλιεργήσει και να ενισχύσει τις μεταγνωστικές τους δεξιότητες. • Στο τέλος, οι μαθητές καλούνται να συμπληρώσουν μία Ρουμπρίκα Αυτοαξιολόγησης για τη συνεργασία στην ομάδα, την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης και την αποδοχή της διαφορετικότητας.	

Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις /Βιβλιογραφία

Ψηφιακός τοίχος Padlet για την ανάρτηση των έργων των μαθητών
(ενδεικτικό παράδειγμα)

Πρότυπο ατομικής ζωγραφιάς μαθητών για καταγραφή συναισθημάτων
(ενδεικτικό παράδειγμα)

Φύλλο Αξιολόγησης μαθητών (ενδεικτικό παράδειγμα)

Όνομα _____ Ημερομηνία _____

Ποια οικογένεια έχει...

Κυκλώνω τη σωστή εικόνα!

τα λιγότερα άτομα;					
τα περισσότερα άτομα;					
ένα διαφορετικό παιδί;					
και τους δύο γονείς;					
μόνο παιδιά χωρίς γονείς;					
πολλή αγάπη ο ένας για τον άλλο;					
δυσκολίες και προβλήματα;					
χαρές και παιχνίδια;					

Ρουμπρίκα Αυτο-αξιολόγησης μαθητών (ενδεικτικό παράδειγμα)

Τελικά, πώς τα πήγα;

Διαλέγω το προσωπάκι που ταιριάζει...

Όνομα	Ημερομηνία
Η συνεργασία με τους συμμαθητές μου στις ομάδες μου άρεσε πολύ!	Έλεγα ελεύθερα τη γνώμη μου, και σεβόμουν τη γνώμη των άλλων!
Γνώρισα πολλές οικογένειες διαφορετικές μεταξύ τους!	Κάθε φορά που κάναμε "οικογενειακό συμβούλιο" ένιωθα ότι ανήκω σε μια καινούρια οικογένεια!
Κατάλαβα ότι όλες οι οικογένειες είναι ίσες, αν και είναι διαφορετικές!	Κατάλαβα ότι όλες οι οικογένειες έχουν προβλήματα, αλλά έχουν και πολλές χαρές!

